

Hyvinkään maahanmuuttaja- taustaisen oppijan koulupolku

Pdf luotu 8.11.2023.

Sisällys

Johdanto	3
1. Varhaiskasvatus ja esiopetus	4
1.1. Varhaiskasvatus.....	4
1.2. Esiopetus.....	5
1.3. Nivelvaihe esiopetuksesta perusopetukseen	6
2. Perusopetus	6
2.1. Oman äidinkielen opetus	6
2.2. Alakoulu	6
2.3. Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun	8
2.4. Yläkoulu.....	8
2.5. Valmistava opetus ja nivelluokka.....	9
2.6. Nivelvaihe perusopetuksesta toisen asteen opintoihin.....	10
2.7. Aikuisten perusopetus (AIPE)	11
2.8. Toisen asteen tutkinto-opintoihin valmentava koulutus (TUVA).....	11
3. Toinen aste	12
3.1. Lukio.....	12
3.2. Ammatillinen koulutus.....	13
Lisätietoja.....	15

Johdanto

Tänä päivänä Hyvinkäällä opiskelee useita maahanmuuttajataustaisia oppilaita kaikilla eri kouluasteilla. Osa heistä on vasta Suomeen tulleita, osa jo pitempään täällä asuneita maahanmuuttajia ja osa Suomessa syntyneitä maahanmuuttajataustaisia lapsia tai nuoria. Käytämme tässä heistä yhteistä nimitystä maahanmuuttajataustainen oppija.

Tämän suunnitelman tarkoituksena on kuvata näiden maahanmuuttajataustaisten oppijoiden koulupolkua aina varhaiskasvatuksesta toisen asteen opintoihin saakka. Toivomme, että tämä suunnitelma antaa ensisijaisesti tietoa eri kouluasteilla työskenteleville opettajille ja muulle henkilökunnalle siitä, miten oppijan koulupolku kussakin vaiheessa etenee. Se sisältää ohjeita myös siihen, miten nivelvaiheet asteelta toiselle saataisiin sujumaan mahdollisimman hyvin. Tämä suunnitelma antaa meille opetuksen ja ohjauksen yleiset raamit, mutta kunkin oppijan kohdalla on muistettava myös yksilöllisyys. Maahanmuuttajataustaisilla oppijoilla on huomioitava heidän mahdollinen aikaisempi koulunkäyntinsä, oma äidinkieli ja kulttuuri sekä kotoutumiseen liittyvät seikat. Näillä kaikilla on merkitystä oppijan oppimiselle. Tämä suunnitelma ja Hyvinkään kaupungin kotouttamisohjelma ohjaavat yhdessä opetuksen järjestämistä.

Perusopetuslain mukainen esiopetus on velvoittavaa; lapsen on vuotta ennen kouluun menoa osallistuttava esiopetukseen tai samat tavoitteet toteuttavaan toimintaan. Hyvinkäällä esiopetusta on sekä varhaiskasvatukseen, että perusopetuksen alaisuudessa. Peruskoulussa annetaan ala- ja yläkouluopetuksen lisäksi valmistavaa opetusta, joka on tarkoitettu niille oppijoille, joiden suomen kielen taito ei vielä riitä koulunkäynnin aloittamiseen yleisopetuksen luokassa. Valmistavan opetuksen jatkona voi toimia nivelopetus, jonka avulla oppija siirtyy asteittain perusopetukseen. Mikäli oppija ei saa peruskoulun päättötodistusta sen lukuvuoden aikana, jolloin hän täyttää 17 vuotta, voi hän siirtyä jatkamaan opintojaan aikuisten perusopetukseen.

Toisen asteen koulutukseen kuuluvat ammatillinen koulutus, lukio ja TUVA (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus).

Maahanmuuttajataustaisen oppijan koulupolun kaikissa vaiheissa korostuu S2-opetus eli suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus. Suomen kieli on paitsi oppimisen kohde sinänsä, myös väline kaikkeen muuhun oppimiseen.

1. Varhaiskasvatus ja esiopetus

1.1. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti suomi toisena kielenä (S2) -opetusta toteutetaan kaikissa varhaiskasvatuksen arjen toiminnoissa sekä moninaisissa oppimis- ja vuorovaikutustilanteissa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (lapsen vasu) laaditaan henkilöstön, huoltajien ja lapsen välisenä yhteistyönä. Monikielisen lapsen kohdalla se sisältää myös suunnitelman suomen kielen oppimisesta sekä lapsen oman äidinkielen tukemisesta.

S2-opetus on osa varhaiskasvatuksen henkilöstön perustehtävää, jonka toteutumisesta yksikön esimies on vastuussa. Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat tukevat ja konsultoivat henkilöstöä.

Lapsen kielitaidon kehittymistä seurataan yhdessä huoltajien kanssa. Suomen kielen taitojen edistymistä seurataan säännöllisesti havainnoimalla, KieliPeda-työvälineen avulla sekä erilaisilla kartoituksilla.

TAVOITE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Suomen kielen oppiminen ja taitojen kehittäminen	Kielitietoinen varhaiskasvatus Suunnitelmallinen ja systemaattinen suomen kielen opetus osana kaikkea toimintaa Pienryhmät, eriyttäminen	KieliPeda -työväline Muu havainnointi arjessa Kettu-testi Repun takanassa, Kielireppu ym. kartoitukset
Oman äidinkielen tukeminen	Pääasiassa huoltajien vastuulla, varhaiskasvatuksen henkilöstön tuella	Keskustelut huoltajien kanssa

1.2. Esiopetus

Esiopetusta toteutetaan esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Yksittäisellä lapsella on myös esiopetuksessa käytössä lapsen vasu, joka laaditaan henkilöstön, huoltajien ja lapsen välisenä yhteistyönä. Lapsen vasuun sisältyy suunnitelma lapsen suomen kielen oppimisesta sekä oman äidinkielen tukemisesta. Lisäksi esiopetusikäisen lapsen taitojen kehittymistä havainnoidaan Lapsen taitojen havainnointi- materiaalilla. Materiaalilla kartoitetaan mm. lapsen kielellisiä valmiuksia.

Esiopetuksessa olevan maahanmuuttajataustaisen oppijan suomen kielen taitoja kartoitetaan tarvittaessa Lauran päivä - materiaalilla esiopetusvuoden aikana. Kartoituksen tekee joko varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettaja tai maahanmuuttajaopetuksen koordinaattori. Kirjallinen palaute kartoituksesta lähetetään esiopetusryhmään ja henkilöstö käy sen läpi huoltajien kanssa. Tarvittaessa voidaan sopia yhteisneuvottelu, jossa keskustellaan lapsen suomen kielen taidoista tarkemmin huoltajien kanssa, nimenomaan koulun aloituksen näkökulmasta.

Oman äidinkielen opiskelun voi mahdollisesti aloittaa jo esiopetuksen aikana. Niille oppijoille, joiden omaa äidinkieltä opetetaan Hyvinkäällä, annetaan päiväkodista ennen esiopetusvuotta, kevään aikana, kysely opetukseen osallistumisesta. Opetus tapahtuu yleensä yhteisessä ryhmässä perusopetuksen oppilaiden kanssa.

TAVOITE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Suomen kielen oppiminen ja taitojen kehittäminen	Kielitietoinen esiopetus Suunnitelmallinen ja systemaattinen suomen kielen opetus osana kaikkea toimintaa Pienryhmät, eriyttäminen	KieliPeda-työväline Muu havainnointi arjessa Lapsen taitojen havainnointi -lomake Lauran päivä -kielikartoitus Kettu-testi, Repun takanassa, Kielireppu ym. kartoitukset
Oman äidinkielen taitojen kehittäminen	Pääasiassa huoltajat vastuussa, esiopetuksen henkilöstön tuella Mahdollinen oman äidinkielen opetus yhteistyössä perusopetuksen kanssa	Keskustelut huoltajien kanssa oman äidinkielen opetuksen arviointimenetelmät

1.3. Nivelvaihe esiopetuksesta perusopetukseen

Lauran päivä -kartoituksen perusteella maahanmuuttajataustaiselle oppijalle suositellaan siirtymistä joko perusopetuksen 1. luokalle tai valmistavalle luokalle, jossa opetuksen päätavoitteena on suomen kielen taitojen kehittäminen. Valmistavasta opetuksesta oppija siirtyy kielitaitonsa perusteella 1. tai 2. luokalle, pääsääntöisesti omaan lähikouluunsa.

Ensimmäisen tai valmistavan luokan opettaja kutsuu esiopetuksen opettajan ja huoltajat tiedonsiirtopalaveriin, jossa hän saa taustatietoa lapsesta. Jos mahdollista, koulun S2-opettaja osallistuu palaveriin. Keskustelu käydään joko koulun aloitusta edeltävänä keväänä tai viimeistään syksyllä.

2. Perusopetus

2.1. Oman äidinkielen opetus

Maahanmuuttajataustaisella oppijalla on mahdollisuus saada oman äidinkielenä tai hänen kotonaan käyttämänsä muun kielen opetusta, mikäli hänen oma äidinkielenä on väestörekisterissä jokin muu kuin suomi tai ruotsi. Ryhmä voidaan perustaa, jos kielen opiskeluun ilmoittautuu vähintään kuusi oppilasta ja ryhmälle saadaan sopiva opettaja. Opetukseen liittyy myös oman kulttuurin opetusta. Yleensä omaa äidinkieltä opiskellaan kaksi tuntia viikossa, ja tunnit ovat varsinaisen koulupäivän ulkopuolella. Tarvittaessa oman äidinkielen opettaja voi tukea oppijan muitakin opintoja.

2.2. Alakoulu

Maahanmuuttajataustainen oppija voi suorittaa joko suomi toisena kielenä ja kirjallisuus- tai suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärää. Valinta voidaan tehdä jo ensimmäisen luokan alussa. STK-opetus voidaan toteuttaa joko erillisessä ryhmässä tai eriytettynä SUK-tunneilla. STK-oppimäärää suorittava oppija voi myös myöhemmin siirtyä suorittamaan SUK-oppimäärää, jos hänen kielitaitonsa kaikilla kielen osa-alueilla on siihen riittävä. Tästä on kuitenkin aina keskusteltava huoltajien kanssa, jotka viime kädessä tekevät päätöksen. Mahdollinen oppimäärän vaihto tehdään lukukauden lopussa, ja oppijalla on oikeus myös vaihtaa SUK-oppimäärä takaisin STK-oppimääräksi.

Yhteistyö S2-opettajan ja luokanopettajan välillä on olennaisen tärkeää. STK-opetus ja arviointi pitää olla STK-opetussuunnitelman mukaista, vaikka oppija opiskelisi sitä osittain tai kokonaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppitunneilla. Tavoitteena on toiminnallinen kaksikielisyys, koska suomen kieli on kaiken oppimisen väline. Kielitietoinen opetus on huomioitava kaikissa oppiaineissa eli periaatteessa kaikki opettajat ovat myös S2-opettajia.

Opettajan tulee eriyttää opetus oppijan valmiustason mukaiseksi. Puutteellinen kielitaito ei saa olla este muun osaamisen näyttämiseksi. Koetilanteessa voi käyttää esimerkiksi

kuvia, selkokieliä tehtäviä, suullista vastaamista tai oman äidinkielen opettajan tai koulunkäynninohjaajan apua. Todistuksessa numeroarvioinnin sijasta voidaan käyttää myös osallistumismerkintää (o) tai suoritusmerkintää (s), varsinkin silloin, jos oppilas on vasta siirtynyt valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Osallistumismerkinnän voi antaa oppijalle, joka on esim. aloittanut kyseisen oppiaineen opiskelun kesken lukukautta. Suoritusmerkintä edellyttää, että oppija on hyväksytysti suorittanut oppiaineen opinnot.

S2-oppijalla on oikeus kaikissa oppiaineissa samaan tukeen kuin muillakin oppilailta. Tukea annetaan kolmiportaisen tuen mallin mukaisesti. Mahdolliset oppimisvaikeudet pyritään testaamaan oppijan omalla äidinkielellä tulkin kanssa.

Jos huoltajien suomen kielen taito ei ole riittävä, on oppijan asioita käsittelevissä palavereissa tarvittaessa käytettävä tulkkia. Oman äidinkielen opettaja voi toimia tulkkina vain yleisissä asioissa, esimerkiksi yhteisissä vanhempainilloissa.

TAVOITE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Toiminnallinen kaksikielisyys	STK- ja SUK-opetus Kielen eri osa-alueiden huomiointi opetuksessa	Kielen eri osa-alueiden arviointi (kokeet, testit) Jatkuva havainnointi
Alakoulun oppimäärän suorittaminen	Kielitietoinen opetus kaikissa oppi aineissa Eriyttävä opetus tarvittaessa mahdollinen tukiopeutus	Arviointimenetelmien valinta oppilaan kieli- taitotason mukaan Numeroarviointi tai osallistumismerkintä
Oman äidinkielen tukeminen	Mahdollinen oman äidinkielen opetus	Kielitaidon eri osa- alueiden arviointi

2.3. Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun

Kun oppija siirtyy alakoulusta yläkouluun, pidetään siirtopalaveri, jossa luokanopettajan lisäksi ovat mukana S2-opettaja, alakoulun erityisopettaja, yläkoulun luokanvalvoja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja ja rehtorit. Palaverissa käsitellään oppimiseen vaikuttavia asioita, kuten oppimisvalmiuksia, sosiaalisia taitoja ja erityistarpeita. Perustiedot siirtyvät alakoulusta yläkouluun HOPO-kaavakkeella.

2.4. Yläkoulu

Oppija suorittaa joko suomi toisena kielenä ja kirjallisuus- tai suomen kieli ja kirjallisuus - oppimäärää. Jälkimmäistä suositellaan silloin, mikäli oppijan kielitaito kaikilla kielen osa-alueilla on siihen riittävä. Päätöksen oppimäärästä tekevät huoltajat. Mahdollinen oppimäärän vaihto tehdään lukukauden lopussa, ja oppijalla on oikeus myös vaihtaa SUK-oppimäärä takaisin STK-oppimääräksi. Yläkoulussa oppijalla on edelleen mahdollisuus oman äidinkielen opiskeluun.

Myös yläkoulussa kaiken opetuksen tulee olla kielitietoista, eli S2-opetus toteutuu kaikkien oppiaineiden tunneilla. Aineenopettajat ja S2-opettaja tekevät yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan. Arvioinnissa voidaan edelleen käyttää o- tai s-merkintää, numeroarviointi on pakollinen vasta perusopetuksen päättötodistuksessa. Mahdolliset tukitoimet ja testaaminen toteutetaan samoin kuin alakoulussa.

Jos huoltajien suomen kielen taito ei ole riittävä, on oppijan asioita käsittelevissä palavereissa tarvittaessa käytettävä tulkkia. Oman äidinkielen opettaja voi toimia tulkkina vain yleisissä asioissa, esimerkiksi yhteisissä vanhempainilloissa.

Maahanmuuttajataustaisten oppijoiden tavoitteena on saavuttaa riittävät tiedot ja taidot, joita peruskoulun päättötodistus edellyttää. Tavoitteena on, että heillä on valmiudet jatko- opinnoissa selviytymiseen. 17 vuotta täyttäneen maahanmuuttajataustaisen oppijan on mahdollista suorittaa peruskoulu loppuun aikuisten perusopetuksessa.

TAVOITE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Toiminnallinen kaksikielisyys	STK-opetus joko erillisillä tunneilla tai suomen kieli ja kirjallisuus -tunneilla SUK-opetus	Kielen eri osa-alueiden arviointi (kokeet, testit) Jatkuva havainnointi
Peruskoulun päättötodistus	Kielitietoinen opetus kaikissa oppiaineissa Eriyttävä opetus Mahdollinen tukiopeutus	Vaihtelevat arviointimenetelmät Numeroarviointi tai osallistumis/ suoritusmerkintä Päättötodistuksessa numeroarviointi
Oman äidinkielen tukeminen	Mahdollinen oman äidinkielen opetus	Kielitaidon eri osa-alueiden arviointi

2.5. Valmistava opetus ja nivelluokka

Kun peruskouluikäinen maahanmuuttajalapsi tai -nuori muuttaa Suomeen, hän aloittaa koulupolkinsa valmistavan opetuksen ryhmässä. Ryhmät jaetaan yleensä ikätason mukaan niin, että 7–12-vuotiaat oppijat ovat omassa ryhmässään ja vanhemmat omassaan.

Valmistavaan opetukseen siirtyvät myös ne esiopetuksesta tulevat lapset, joiden suomen kielen taito ei vielä riitä yleisopetuksen seuraamiseen. Kielitaito kartoitetaan esiopetuksessa erityisen S2-kielenkartoitusmateriaalin avulla.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää oppijan suomen kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi toisena kielenä -opinnoissa, jotka ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Suomen kielen opintojen tavoitteena on eurooppalaisen viitekehyksen taitotaso A1.3-A2.1. Oppilaita integroidaan mahdollisuuksien mukaan myös yleisopetuksen oppitunneille mm. taito- ja taideaineissa.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan valmistavan opetuksen paikallisen opetussuunnitelman laatimisesta vastaa opetuksen järjestäjä. 7–10-vuotiailla opetusta on yleensä 23 viikkotuntia ja 11–17-vuotiailla 25 viikkotuntia. Valmistava opetus kestää yleensä noin yhden lukuvuoden.

Opetus suunnitellaan yksilöllisesti kullekin oppijalle ja jokaiselle laaditaan oma opinto-ohjelma, jonka tulisi olla osa kotouttamissuunnitelmaa. Valmistavan opetuksen aikana

oppijalla on mahdollisuus suorittaa taito- ja taideaineita ns. erityisenä tutkintona. Tämä koskee etenkin yläkouluvaiheen oppijoita.

TAVOITE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Suomen kielen taitotaso A1.3-A2.1	S2-opetus	Jatkuva havainnointi S2-testit
Tutustuminen muihin oppiaineisiin	Integrointi eri oppiaineiden tunneille Kielitietoinen opetus kaikissa oppiaineissa	Jatkuva havainnointi
Kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan	Perustaitojen ja -tietojen opetus	Jatkuva havainnointi
Valmiudet perusopetukseen siirtymistä varten	Suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin tutustuminen	
Oman äidinkielen tukeminen	Mahdollinen oman äidinkielen opetus	Kielitaidon eri osa-alueiden arviointi

Nivelluokka voi toimia yläkouluikäiselle oppijalle ns. pehmeänä laskuna valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Oppijat suorittavat osan oppiaineista kokonaan aineopetuksen ryhmissä, osan omassa luokassaan. Nivelluokan opettaja suunnittelee ja ohjaa kunkin oppijan opintoja. Tavoitteena on, että oppija siirtyy viimeistään vuoden kuluttua kokonaan perusopetuksen luokkaan.

2.6. Nivelvaihe perusopetuksesta toisen asteen opintoihin

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden jatko-opinto-ohjaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Opinto-ohjausta antavat yhteistyössä opinto-ohjaajat, luokanvalvojat, aineenopettajat ja ohjauksen koordinaattori. Käsitys hyvistä ja laadukkaista opinnoista ja eri ammattien arvostus vaihtelevat eri kulttuuritaustoista tulevilla maahanmuuttajaperheissä. Suomalaista koulutusjärjestelmää ei perheissä aina tunneta eikä välttämättä luoteta siitä saatavaan tietoon. Tiedon jakaminen nuorille ja heidän huoltajilleen omalla äidinkielellä on ensiarvoisen tärkeää. Perheille on oltava mahdollisuus esittää Suomen koulutusjärjestelmä selkeässä muodossa heidän äidinkielellään.

Maahanmuuttajaopetuksen koordinaattori järjestää toisen asteen opintoihin siirtyville oppijoille ja heidän huoltajilleen toisen asteen koulutusta koskevan tiedotustilaisuuden.

Tilaisuudessa huomioidaan osallistujien kielet ja kulttuuritaustat. Nuoren jatko-opintoihin liittyviin ohjauksiin ja muihin tapaamisiin kutsutaan tarvittaessa huoltajat mukaan. Sekä tiedotustilaisuudessa että yksilöohjauksessa on tarvittaessa käytettävä tulkkausta.

Koska toisen asteen opinnoissa on hallittava hyvin opetuskieli, annetaan maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille mahdollisuus tutustua koulutuskokeilun avulla opiskelijan arkipäivään. Tarvittaessa myös S2-opettaja voi osallistua opiskelijoiden kanssa joillekin tunneille. Oppilaitokset määrittelevät itse kriteerit riittävälle suomen kielen taidolle ja tarvittaessa kielitaito testataan. Hyria järjestää koulutuksiin tutustumispäiviä, myös TET-jakson suorittaminen on mahdollista.

2.7. Aikuisten perusopetus (AIPE)

Mikäli nuori ei saa päättötodistusta nuorten perusopetuksesta, hän voi jatkaa opintojaan Hyvinkään lukion aikuislinjan aikuisten perusopetuksessa (aipe). Aipen alku- ja päätövaihe kestävät kummatkin 1–2 vuotta. Koulutuksen kesto on kuitenkin aina yksilöllinen ja riippuvainen opintojen etenemisestä ja aiemmasta osaamisesta. Nuori voi myös siirtyä valmistavan opetuksen jälkeen suoraan aipeen, mikäli hän ei ikä huomioon ottaen enää ehdi suorittaa nuorten peruskoulun päättötodistusta. Aipessa keskitytään STK-opetukseen ja aikuisten päättötodistuksen pakollisten kurssien suorittamiseen. Aipe ei sisällä valinnaisaineita. Aipen aikana nuori voi osallistua työelämää tutustumiseen ja koulutuskokeiluihin toisen asteen oppilaitoksissa oman jatkokouluttautumissuunnitelmansa mukaan.

2.8. Toisen asteen tutkinto-opintoihin valmentava koulutus (TUVA)

Oppivelvollisille, jotka eivät saa yhteishaussa opiskelupaikkaa toisen asteen tutkintoon johtavassa koulutuksessa tai joiden opiskelutaidot eivät vielä riitä toisen asteen opintoihin, järjestetään opiskelupaikka tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa eli Tuvassa. Tuva-ryhmistä pyritään löytämään ryhmä, joka parhaiten sopii opiskelijan tarpeisiin. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma eli HOKS, heillä on mahdollisuus tehdä opintoja kaikissa ryhmissä ja tarvittaessa vaihtaa ryhmää.

Kaupungin ja Hyrian yhteinen Tuva on tarkoitettu opiskelijoille, joilla peruskoulun opintojen suorittaminen on kesken tai jotka haluavat valmentautua ammatillisiin opintoihin.

Kipinän Tuva on tarkoitettu opiskelijoille, jotka haluavat korottaa peruskoulun päättötodistuksen numeroita ja tehdä kokeilujaksoja lukio-opintoihin.

Hyrian Tuvassa opintojen painotus on arjen taitojen ja työelämävalmiuksien vahvistamisessa. Opiskelijoilla on mahdollisuus koulutus- ja työelämäjaksoihin heitä kiinnostaville aloille. Ammatillisen koulutuksen YTO-opinnot (kaikille yhteiset opinnot) ovat osana opintoja, ja opiskelijoilla on mahdollisuus tehdä myös ammatillisen koulutuksen tutkinnonosia.

Hyrian S2-Tuva on maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille suunnattu ryhmä. Ryhmässä voi vahvistaa suomen kielen taitoa, suorittaa valmentavan koulutuksen opintoja ja tehdä koulutuskokeiluja ammatillisen koulutuksen aloille.

3. Toinen aste

3.1. Lukio

Hyvinkään nuorten lukiokoulutukseen voivat hakeutua kaikki perusopetuksen suorittaneet, joiden lukuaineiden keskiarvo on vähintään 7,0. Lukiolaki ei tunne lainkaan kielikokeen järjestämistä sisäänpääsyedellytyksenä, mutta ei myöskään kiellä sitä. Lukio-opinnot vaativat teoreettisen luonteensa vuoksi B1.1 (toimiva peruskielitaito)-B1.2. (sujuva peruskielitaito) -tason suomen kielen taitoa. Hyvinkäällä voi suorittaa ylioppilastutkinnon ja lukio-opinnot vain suomen kielellä. Englanninkielistä lukiokoulutusta on tarjolla mm. Vantaalla.

Lukion alussa opiskelijan kielitaidon taso pyritään määrittelemään ja opetus suunnittelemaan sen mukaiseksi. Lukion suomen kieli ja kirjallisuus -opetus ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti peruskieliopin opetusta, vaan sen tavoitteena on kehittää ja vahvistaa jo olemassa olevaa kielitaitoa siten, että opiskelija voi opiskella täysipainoisesti kaikkia lukion oppiaineita. STK- opetukseen osallistumista suositellaan suurimmalle osalle maahanmuuttajaopiskelijoista.

Mikäli opiskelija aikoo osallistua suomi toisena kielenä ja kirjallisuus-ylioppilaskokeeseen, on hänen suoritettava lukion oppimäärän mukaiset STK-kurssit. Jatkokoulutukseen pyrittäessä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe yleensä rinnastetaan suomen kieli ja kirjallisuus -kokeeseen.

Lukiokoulutuksen päättöarvioinnissa hyvän osaamisen kriteerinä on kuullun sekä luetun ymmärtämisen osalta B2.2 (toimiva itsenäinen kielitaito) ja kirjallisen tuottamisen osalta B2.1 (itsenäisen kielitaidon perustaso).

Maahanmuuttajataustaiselle opiskelijalle opiskeluaikaksi suositellaan neljää vuotta tai vaihtoehtoisesti lukion suorittamista aikuislukiossa. Aikuislukion opetussuunnitelmassa pakollisten reaaliaineiden määrä on huomattavasti pienempi kuin päivälukiossa ja ruotsin kielen voi aloittaa B3-kielenä, jos opiskelija ei ole sitä perusopetuksen aikana opiskellut. Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat tarvitsevat henkilökohtaista opinto-ohjausta huomattavasti enemmän kuin muut opiskelijat. Koulun järjestelmässä ja säännöissä saattaa olla vaikeasti ymmärrettäviä asioita. Opiskelijoille on tarjolla myös tukiovetusta ja kertaavia kursseja mm. aikuislukion tarjonnassa.

Mikäli opinnot lukiossa ovat vaarassa keskeytyä, on nuorelle etsittävä korvaavia vaihtoehtoja mm. ammatillisesta koulutuksesta, aikuislukioista tai tuva-koulutuksesta. Nuorelle tarjotaan mahdollisuutta käydä tutustumassa mahdolliseen uuteen opiskelupaikkaansa muutamasta päivästä aina kokonaiseen jaksoon asti. Mikäli siirtyminen ei kesken lukuvuoden onnistu, autetaan nuorta hakeutumaan opintoihin yhteishaun kautta.

TAVOITE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Taitotaso B2.2 (kuullun ja luetun ymmärtäminen)	STK-opetus	STK-kokeet STK-ylioppilaskoe
Taitotaso B2.1 (kirjallinen tuottaminen)		
Lukion päättötodistuksen saaminen	Opintojen suunnittelu kielitaitotason mukaan	Ainekohtaiset kokeet Ylioppilaskoe
Ylioppilastutkinto	Henkilökohtainen opinto-ohjaus Tukiopetus Kertaavat kurssit Suosituksena lukion suorittaminen neljässä vuodessa tai aikuislukiossa	

3.2. Ammatillinen koulutus

Ammatilliseen koulutukseen voi hakeutua joko yhteishaun tai jatkuvan haun kautta. Toisen asteen koulutuksen yhteishaku on tarkoitettu ilman toisen tai korkea-asteen tutkintoa oleville hakijoille. Hakijoita, joilla on suomalaisen perusopetuksen päättötodistus, ei kutsuta kielikokeeseen. Jos hakija hakee yhteishaussa harkintaan perustuvassa valinnassa ulkomaalaisella todistuksella tai puutteellisen kielitaidon perusteella, hänet voidaan kutsua kielikokeeseen. Jos hän ei suoriudu kielikokeesta, hänelle tarjotaan ohjausta toisen opiskelupaikan löytämiseksi. Yhteishaun tulosten julkaisemisen jälkeen opiskelijoilla on mahdollisuus hakea koulutuksiin jatkuvan haun kautta.

Pääsääntöisesti peruskoulun päättävän maahanmuuttajanuoren hakukanava on yhteishaku. Mikäli opiskelija on saanut peruskoulussa S2-opetusta, sitä jatketaan myös ammatillisissa opinnoissa. Ammatilliseen koulutukseen vaadittavasta suomen kielen taitotasosta ei ole säädetty, mutta suositus on eurooppalaisen viitekehyksen mukainen A.2.2-taitotaso. Suomen kielen testin perusteella osa hakijoista karsiutuu ja heitä ohjataan kielitaidon vahvistamiseen esimerkiksi Tuva-koulutuksessa. Osa pääsee aloittamaan ammatilliset opinnot. Keskeistä opiskelijoiden ohjautumisessa on aktiivinen yhteistyö alueen peruskoulujen opinto-ohjaajien kanssa sekä tiedottaminen ammatillisen koulutuksen tarjoamista vaihtoehdoista.

Jokaiselle ammatillisen koulutuksen opiskelijalle suunnitellaan ja toteutetaan hänen tarpeitaan vastaava opintopolku. Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan

(=HOKS) kirjataan tiedot esimerkiksi yksilöllisestä osaamisen hankkimisesta ja kehitymisestä sekä tarvittavista ohjaus- ja tukitoimista. Maahanmuuttajataustaisen opiskelijan opintoihin sisältyy neljä osaamispistettä S2-opetusta. Opintojen aikana opiskelijaa aktivoidaan ja häntä kannustetaan osallistumaan S2-opetukseen. Opintojen etenemisen seurannassa vastuuvälmentajan ja opinto-ohjaajan rooli on keskeinen, jotta opiskelija saa tarvitsemaansa tukea ja ohjausta opintoihinsa. Tarvittaessa osaamisen arviointia voidaan mukauttaa ja ammattitaitovaatimuksista ja/tai osaamistavoitteista voidaan poiketa siinä määrin kuin se on välttämätöntä, jotta opiskelija saa suoritetuksi tutkinnon tai koulutuksen. Jos opiskelija ei ole opiskellut perusopetuksessa ruotsia, hän voi hakea siitä vapautusta. Tällöin opiskelija opiskelee ruotsin tilalla useimmiten S2-opintoja.

TAVOITE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Ammattiin valmistuminen	S2-opetus	Tutkintoon kuuluvat näytöt
Työelämässä tarvittava kieli-taito	Ammatilliset opinnot Yhteisen tutkinnon osien opinnot	Osaamisen karttumisen seuranta ja arviointi

Lisätietoja

[Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

[Ammatillinen koulutus - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

[Hyvinkään opetussuunnitelma - Hyvinkään kaupunki \(hyvinkaa.fi\)](#)

[Kielten rikas maailma -materiaali | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[KIELITARKISTETUT OPS-TAITOTASOT 22 \(oph.fi\)](#)

[Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019 - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

[Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

[Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)